GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE DI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 262 Sâmbătă, 28 Noemvre (10 Decemvre). 1887.

Brașovŭ, 27 Noemvre 1887.

Tótă atențiunea cercurilorŭ politice e absorbită adĭ de scirile alarmatóre despre concentrările de trupe rusescĭ la granița austriacă.

Erĭ a fostŭ mare conferință militară în Viena, la care a luatŭ parte archiducele Albrecht și alțĭ militarĭ superiorĭ. Foile din Viena au anunțat'o cu o di înainte dicêndŭ că ea se va ține sub președința Impĕratului și că va lua parte la consultare și ministrulŭ de esterne, contele Kalnoky. Obiectulŭ principalŭ alŭ acestei conferințe se dice că a fostŭ a chibzuì mĕsurile ce ar fi a se lua față cu concentrările de trupe rusescĭ. Dela decisiunea acestei conferențe atêrnă că óre aflase-va necesară convocarea unei sesiunĭ estraordinare a delegațiunilorŭ, carĭ vorŭ avé sĕ voteze creditele necesare.

„Una din foile oficióse din Pesta, „Budapester Correspondenz", dice cu privire la mĕsurile militare ce s'au luatŭ și se vorŭ lua în Galiția:

„Administrația armatei nóstre s'a îngrijitŭ totdéuna în modulŭ celŭ mai conscențiosŭ, ca monarchia mai alesŭ din partea nordică sĕ nu fiă espusă la surprinderĭ. Acésta a dovedit'o chiar creditulŭ extra-ordinarŭ de 52½ milióne votatŭ de delegațiunĭ. Administrația de rĕsboiu în urma acésta n'are de gândŭ deocamdată sĕ ia mĕsurĭ nouĕ extraordinare séu sĕ céra unŭ nou creditŭ extraordinarŭ, pentru care scopŭ ar fi de ilpsă a se convoca din nou delegațiunile, deórece în urma ultimelorŭ decisiunĭ ministerulŭ de rĕsboiu nu mai póte dispune asupra restului creditului de 52½ milióne. Dér o asemenea convocare nu e luată în vedere pentru acuma."

Vomŭ vedé în curêndŭ ce pașĭ se vorŭ face în privința acésta. Ajunge deocamdată că în cercurile militare domnesce o mare agitațiune și că în Viena situațiunea se consideră ca fórte seriósă. Nu mai puținŭ îngrijațĭ suntŭ însĕ cei din Berlinŭ, articulii foilorŭ de acolo suntŭ plinĭ de pesimismŭ, ér bursa este fórte iritată.

„Trebue sĕ urmeze acum orĭ o adevĕrată liniștire, orĭ o reală amenințare a păcii. Germania stă gata și pentru casulŭ celŭ mai rĕu", exclamă „Nationalzeitung".

„Gazeta Crucii" declară că Rusia trebue séu sĕ sisteze înarmările séu sĕ dea o declarare oficială asupra procederii sale.

„Vossische Zeitung" dice, că Rusia și înaintea ultimului rĕsboiu cu Turcia a începutŭ mobilisarea cu cincĭ lunĭ mai înainte de a declara rĕsboiulŭ. Nicĭ Austro-Ungaria, nicĭ Germania nu va puté concede armatei rusescĭ ca sĕ se foloséscă de érnă spre a mobilisa, pentru ca în primăvéră sĕ o védă trecêndŭ peste Carpațĭ.

Caracteristică este mișcarea ce au produs'o în Paris scirile din urmă privitóre la concentrările de trupe rusescĭ. Foile parisiane au publicatŭ depeșĭ, dicêndŭ că în Viena și în Berlinŭ au produsŭ mare „panică" scirile alarmătóre despre îngrămădirea de 200,000 trupe rusescĭ la granița germană și austriacă. Unulŭ din diare aduce versiunea, că Țarulŭ de aceea a ordonatŭ înmulțirea trupelorŭ, pentru că Austria și Germania arŭ voì sĕ ocupe Polonia ruséscă în casulŭ unui rĕsboiu. Se mai adauge, că Țarulŭ a datŭ de scire prințului Bismarck, că décă Austria ar pretinde în modŭ oficialŭ sĕ i se dea deslușirĭ cu privire la mișcările trupelorŭ rusescĭ, dênsulŭ, adecă Țarulŭ ar considera-o acésta ca o declarare de rĕsboiu.

Diarele din Londra primescŭ din Berlinŭ telegrame, carĭ spunŭ că rĕsboiulŭ este iminentŭ între Austria și Rusia și că în cercurile politice germane domnesce mare neliniște din causa înarmărilorŭ Rusiei. Se mai dice că o acțiune diplomatică se va începe în curêndŭ.

Importantŭ este faptulŭ că organulŭ bismarkianŭ „Nord. allg. Ztg." reproduce în loculŭ prim articululŭ diarului „Fremdenblatt" din Viena asupra concentrărilorŭ la granița austriacă.

Unulŭ din diarele prusiane „Preussische Iahrbücher" dice, că cheia crisei presidențiale din Francia este a se căuta în Petersburgŭ. Partida ruséscă, care vrea rĕsboiulŭ, a silitŭ pe Țarulŭ sĕ pregătéscă lupta în contra Austriei; dér înainte de a se începe lupta, ea trebuia sĕ fiă sigură, că Germania va fi ținută în frêu de Francia. La acésta însĕ nu s'a învoitŭ Grévy și de aceea a trebuitŭ sĕ fiă rĕsturnatŭ.

Tóte aceste scirĭ dovedescŭ câtŭ de mare este iritațiunea pretutindenĭ din causa atitudinei Rusiei. Și ca sĕ ne întórcemŭ érășĭ la impresiunea produsă în monarchia nóstră, notămŭ că cu totŭ optimismulŭ ce l'au arĕtatŭ la începutŭ cercurile conducĕtóre din Peșta, acum recunoscŭ și ele pe deplinŭ marea seriositate a situațiunei.

Se asigură din Pesta, că concentrarea trupelorŭ rusescĭ la granița Galiției a fostŭ cunoscută de mai multe sĕptĕmânĭ și că au fostŭ urmărite cu cuvenită atențiune din partea factorilorŭ conducĕtorĭ ai monarchiei. Dér cercurile diplomatice și politice austro-ungare au credutŭ, că întrevederea din Berlinŭ va conribuì a slăbì încordarea. Se pare însĕ, că visita Țarului la Berlinŭ n'a justificatŭ în nicĭ o privință aceste așteptărĭ.

Cu tóte aceste cercurile politice din Peșta suntŭ încă de credință, că se va puté afla o modalitate, spre a delătura anormala situațiune, ce s'a creatŭ prin îngrijitórele fapte ce se petrecŭ la fruntariile monarchiei. De-o somațiune a puterilorŭ aliate adresată guvernului din Petersburg încă nu póte fi vorba, ba nicĭ măcarŭ unŭ pasŭ diplomaticŭ nu se scie sĕ se fi făcutŭ până acuma. Tóte aceste vorŭ fi reservate dilelorŭ următóre.

Cumcă în Viena mai alesŭ trebue sĕ fiă mare îngrijirea de unŭ rĕsboiu iminentŭ cu Rusia, se vede și din împrejurarea că foile de acolo îșĭ dau tótă silința sĕ documenteze, că Austria este gata a face Rusiei cele mai marĭ concesiunĭ cu privire la Bulgaria. Nu i-a venitŭ în minte nicĭodată Austriei, esclamă „N. fr. Presse", sĕ se facă protectórea Bulgariei séu sĕ pórte unŭ rĕsboiu cu Rusia. Décă dér numai afacerea bulgară ar fi causa supĕrărilorŭ Rusiei, numita fóiă nu vede ce scopŭ ar avé unŭ rĕsboiu între aceste douĕ puterĭ; alta ar fi décă Austria însășĭ ar fi considerată ca o piedecă ce stă în cale politicei orientale a Rusiei, atuncĭ însĕ, dice fóia vienesă, Rusia ar avé de lucru și cu Germania și cu întréga putere a întreitei alianțe.

La granița ruso-austriacă.

(Coresp. part. a »Gaz. Trans.«)

Viena, 7 Decemvre n. 1887.

Sub acestŭ titlu a publicatŭ »Kolner Zeitung« din pena unui oficerŭ urmĕtorulŭ articulŭ:

„Lipsa de materia, cu deosebire din publicitatea rusésca, face ca fiecare judecare asupra strămutărilorŭ trupelorŭ rusescĭ la granițá sĕ intêmpine marĭ greutățĭ. In Rusia nu apare, ca la noi, o listă de rangŭ, din care s'ar pute vede mișcarea personelorŭ militare și a ocupării lorŭ, s'ar puté judeca starea garnisónelorŭ și a trupelorŭ, și mai puținŭ ar fi posibilŭ a afla ceva despre districtele completare a celorŭ din urmă; totŭ așa nu se pote afla, ca la noi, din proiectele și discusiunile parlamentului, tăria cadrelorŭ, și spesele pentru deosebite instituțiunĭ ale armatei: fiăcare e avisatŭ la puținteluĭŭ, ce publică guvernulŭ și ce mai aducŭ scirile din diarele rusescĭ. Circumstanța acésta e de cea mai mare importanță, neputêndŭ din acestă causă in nicĭ unŭ casŭ decide, că ore strămutările trupelorŭ rusescĭ suntŭ mĕsurĭ luate din causa considerațiunei de pace, seu suntŭ introducerea unei mobilisărĭ *și* concentrărĭ a armatei la granițá. Mobilisarea nu se póte așa de ușorŭ efectui ca la celelalte marĭ puterĭ, considerândŭ intinderea marelui imperiu rusescŭ. La declarațiunea unui rĕsboiu europenŭ, voindŭ Rusia a sta pregătită la graniță, trebue de timpuriu sĕ lucre, fiindŭ că are de lipsă timpŭ îndelungatŭ pentru strămutarea trupelorŭ sale. Spre acestŭ scopŭ diplomația trebue sĕ câștige timpulŭ și causele, prin carĭ sĕ se rectifice astfelŭ de mĕsurĭ.

Tocmai după acestŭ metodŭ s'au introdusŭ tóte resbóiele rusescĭ; sĕ ne aducemŭ numai aminte de mĕsurile diplomatice și militare rusescĭ, cu ocasiunea introducerii séu a pregătirii resboiului ruso-turcŭ. Ordinulŭ pentru mobilisarea a 6 corpurĭ s'a datŭ deja în luna lui Noemvre 1876; așadér érna s'a întrebuințatŭ pentru mobilisare spre a fi în primăvéră urmată de declarațiunea de rĕsboiu.

Intêmplându-se astfelŭ de strămutărĭ ale trupelorŭ, e fără îndoială datoria acelui guvernŭ, la a cărui graniță se pregătescŭ, de a se întreba că până la care gradŭ sĕ li se lase cursŭ liberŭ, fără de a lua mĕsurĭ contrare?

După părerea mea rĕspunsulŭ la acéstă întrebare n'are de a face nimicŭ cu diplomația și cu ingrijirea pentru rĕsboiŭ; acesta e numai unŭ simplu esemplu de calculare, in primulŭ locŭ elŭ privesce numĕrulŭ trupelorŭ concentrate in districtele dela graniță și mai departe liniile ferate și formațiunea terenului«.

Urmează apoi discusiunea asupra numĕrului trupelorŭ rusescĭ și austriace dela graniță cu tóte detailurile, din care resultă, că Austria dispune de-o forță de 42,200 soldațĭ pedeștri, 6,300 călărețĭ și 112 tunurĭ, pe de altă parte Rusia are o putere concentrată de 108,200 soldațĭ pedeștri, 14,300 călărețĭ și 336 tunurĭ; mai departe apoi dice:

„Din acestŭ comparațiune urmeză, că trupele rusescĭ concentrate la granița Galiției de Ostŭ suntŭ aprópe de trei orĭ așa de tarĭ, decâtŭ cele austriace în Galiția de Ostŭ dislocate. Pe lângă forța acésta trebue sĕ considerămŭ pe partea rusécă și grănicerii, a cărorŭ numĕrŭ de pe linia din cestiune la totŭ casulŭ se urcă la 6—8000 de omenĭ. Insemnătatea principală a grănicerilorŭ pentru militarĭ constă intr'aceea, că Rușii șĭ'au inchisŭ prin dênșii granița intr'unŭ astfelŭ de modŭ, încâtŭ ar fi forte greu de constatatŭ, in ce têmpŭ au ridicatŭ trupele lorŭ prin reserve pe piciorŭ de bătaie; adecă pe ce timpŭ se incepe mobilisarea, și pe când va fi finită. Pentru realisarea acestorŭ din urmă mésurĭ liniile ferate rusescĭ suntŭ intr'unŭ modŭ forte favorabilŭ construite. Cele mai diferile linii ferate, conducŭ din Rusia de sudŭ spre Wolhynia și Podolia, pentru a puté câtŭ de iute intărì trupele acolo aședate, pe când trupele austriace din Bucovina și partea ostică a Galiției nu potŭ aștepta ajutorŭ nicĭ din Westŭ nicĭ din Sudŭ.

Galiția, Polonia și Wolynia suntŭ șĕsurĭ. Rușii au deja la graniță in Samostj (Zamosc) unŭ punctŭ fortificatŭ: acum intărescŭ Dubno, Rowno și Luzk. Granița austriacă din discusiune, e liberă — e deschisă. —

Concentrările rusescĭ la granița Austro-Ungariei.

„Fremdenblatt" publică următórea telegramă din Berlinŭ:

„Kolnische Zeitung" publică unŭ articulŭ alŭ unui colaboratorŭ militarŭ, asupra situațiunei dela granița austro-ungară, în care se dovedesce cu cifre, că raportulŭ numĕrului trupelorŭ din amêndouĕ părțile, rusescĭ și austro ungare, e ca 1 la 3, adecă cam 46,000 ostașĭ pe partea austriacă și 130,000 ostașĭ pe partea rusésca. „Koln. Ztg." aduce următórele date amĕnunțite:

La granița ruso-galițiană se află următórele trupe rusescĭ:

Corpulŭ XIV de armată, Lublin: Divisia 17 Siedlce, Divisia 18 Lublin

Corpulŭ XI de armată, Luzk: Divisia 11 Luzk, Divisia 32 Șitomir.

Corpulŭ XII de armată, Chiev: Divisia 12 Veșibușe, Divisia 33 Chiev.

Divisia 1 de cazacĭ Samostj, Divisia 11 de cavaleriă Dubno, Divisia 12 de cavaleriă Chiev, Divisia 13 de cavaleriă Lublin, Brigada 3 de vênătorĭ Tultșin.

Aceste corpurĭ şi alte trupe dau pe piciorŭ de rĕsboiu, décă se socotescŭ numai combatanţii şi nu şi trupele de aprovisionare, cifra de 108,200 ómenĭ infanteriă, 14,300 cavaleriă, 336 tunurĭ.

La aceste trupe vinŭ apoi socotite şi trupele de granită în numĕrŭ de 6—8000, prin care Ruşii şi-au închisŭ aşa de tare graniţele, încâtŭ cu greu se va puté stabili, când a fostŭ măritŭ efectivulŭ trupe orŭ de mai susŭ, punêndu-se prin aducerea reservelorŭ pe piciorŭ de rĕsboiu, adecă când începe adevĕrata mobilisare şi când e terminată. Pentru esecutarea acestorŭ mĕsurĭ din urmă însĕ raţéua căilorŭ ferate rusescĭ s'a complectatŭ în celŭ mai avantagiosŭ modŭ. Cele mai varie căi ferate ducŭ din Rusia sudică spre Volhinia şi Podolia, spre a intări iute trupele ce stau acolo, pe când trupele austro-ungare ce stau în Bucovina şi în partea ostică a Galiţiei nu potŭ primi din vestŭ şi din sudŭ prin calea ferată nicĭ unŭ transportŭ.

Mai comunică diarele, că la gara dela Kiew se încarcă numĕróse tunurĭ de campaniă care suntŭ duse cu iuţélă la graniţa vestică. S'au trimisŭ la Rowno şi la Winitza 24 furgóne de muniţiunĭ şi 10 trăsurĭ de trenŭ. Totŭ din gara dela Kiew s'au pornitŭ 106 vagóne încărcate cu puscĭ. Mai multe batalióne de vênătorĭ au întratŭ în garnizónă la Sawalki şi la Filipowa, şi fortificaţiunile dela Luisa se urméză cu mare grabă. „Kreuz Ztg." scrie că sapierii şi pionerii, carĭ erau până aci încvartiraţĭ în Riga-Dünaburg, au fostŭ trimişĭ către Niemen, aşedaţĭ fiindŭ lângă linia Kovno-Grodno.

Diarulŭ oficiosŭ „Die Post" din Berlinŭ e alarmatŭ de înarmările Rusiei în contra Austriei. Bursa a scădutŭ într'unŭ modŭ simţitorŭ în urma sgomotului ce s'a rĕspânditŭ în Berlinŭ că ministrulŭ de rĕsboiu ar fi disŭ, că rĕsboiulŭ cu Rusia este în fiecare momentŭ posibilŭ. In Parisŭ esistă aceeaşĭ temere.

Anglia şi alianţa europénă centrală.

O scrisóre din Londra către „Pol. Korr." se ocupă cu cele scrise de „Times" care contradise scirile despre o strînsă legătură a Angliei cu puterile europene centrale.

Cu tótă simpatia — se dice în scrisóre — ce esistă în Anglia pentru alianţa statelorŭ Europei de mijlocŭ, o alăturare către acésta, care s'o ablige formalŭ pe Anglia, e aci nepopulară din causa temerei, că Anglia care se consideră în defensiva ca neatacabilă, s'ar încurca prin acésta în certe continentale. Cu tóte astea cercurile diplomatice nu se îndoescŭ, că scirile ce au fostŭ contradise, deşi au trecutŭ în forma şi în cuprinsulŭ lorŭ peste ţintă, au conţinutŭ ceva adevĕrŭ. Se admite în numitele cercurĭ, că nu către alianţa triplă ca atare, ci către una din puterile aliate esistă unŭ raportŭ de o astfelŭ de intimitate, încâtŭ póte merge până la o spontaneă pregătire pentru vr'o cooperaţiune pe apă. Sub acéstă putere, pentru care ar sări în ajutorŭ Anglia, numai Italia póte fi înţelésă.

Alegerea noului preşedinte alŭ Republicei francese.

(Coresp. part. a »Gaz. Trans.«)

Parisŭ, 4 Decemvre 1887.

In fine avemŭ preşedinte.

Noulŭ preşedinte alŭ Republicei francese eşi aséră din urna Congresului — în persóna lui *Sadi Carnot*, fostŭ ministru, deputatŭ — ca ocupaţiune până erĭ, şi mai pre susŭ de tóte — omŭ cinstitŭ de felulŭ lui.

A trecutŭ decĭ ciasulŭ rĕu, şi norii carĭ, pentru momentŭ, întunecară sórele Republicei, s'au risipitŭ la suflarea vêntului ce bătu din spre Versailles.

Fantoma ameninţătóre a lui Jules Ferry a dispărutŭ ca o umbră, lăsândŭ în urmă unŭ câmpŭ luminatŭ, şi spiritele s'au liniştitŭ; valurile pasiunilorŭ deslănţuite s'au mai potolitŭ, şi poporulŭ Parisului, acestŭ redutabilŭ leu, ce băgase spaima cu cóma lui sburlită în vrăjmaşii Republicei, s'a retrasŭ satisfăcutŭ în foburgurĭ. Pace şi linişte. Mulţumire şi bucuriă pe tótă linia, aşadéră. căcĭ amŭ intratŭ în luna de miere.

*

Alŭ IV-lea preşedinte alŭ Republicei francese a fostŭ alesŭ, putemŭ dice, cu unanimitatea *tuturorŭ Republicanilorŭ*, întrunindŭ *616* voturĭ.

Unŭ asemenea triumfŭ n'a mai vĕdutŭ actuala Republică dela întemeiarea sa, şi ceea ce dau o mai mare importanţă acestei biruinţe, suntŭ împregiurările în care s'a pututŭ câştiga. Ca sĕ ne pĕtrundemŭ de acésta, n'avemŭ decâtŭ sĕ rĕsfoimŭ actele celorŭ două alegeri ale fostului preşedinte, Jules Grévy.

La 30 Ianuarie 1879, când se alesese dênsulŭ pentru ântâia óră, nu întrunise decâtŭ 563 de voturĭ. La a doua alegere, din 28 Decemvre 1885, Grévy fu realesŭ cu 457 de voturĭ. Câtă elocinţă decĭ în aceste ţifre.

E adevĕratŭ că în primulŭ scrutinŭ, Sadi Carnot nu putu sĕ întrunéscă decâtŭ 303, pe când adversarulŭ sĕu numĕră 212 voturĭ. Deosebirea între aceste două ţifre însĕ nu e aşa de mare pe câtŭ se pare, décă ne vomŭ gândi, că alianţa lui Ferry cu reacţionarii i ar fi pututŭ asigura acestuia imediatŭ 432 de voturĭ, reacţionarii dispunendŭ de 220 de voturĭ. Periculŭ decĭ nu era departe, majoritatea absolută a voturilorŭ fiindŭ *425* din 852 de votanţĭ. Dér tocmai pentru că periculŭ era iminentŭ şi *momentele* erau,cum se dice în astfelŭ de casurĭ, *supreme*, concentrarea tuturorŭ Republicanilorŭ s'a operatŭ ca printr'unŭ farmecŭ.

In alŭ doilea scrutinŭ, la care au luatŭ parte 812 de votanţĭ, Republicanii (de tóte nuanţele) au votatŭ pentru Sadi Carnot în numĕrŭ de 616, care a întrunitŭ astfelŭ *peste* majoritatea absolută (414), *202* voturĭ.

Majoritatea celorlalte voturĭ s'au concentratŭ asupra generalului Saussier, comandantulŭ Parisului, şi care se presupune a fi în acelaşĭ timpŭ o unéltă în mânile oportuniştilorŭ lui Ferry şi a Monarchiştilorŭ.

Décă ne e permisŭ sĕ judecămŭ după cunoscutulŭ cuvêntŭ alŭ lui Julius Caesar, că ómenii graşĭ nu suntŭ periculoşĭ, atunci mai că amŭ pute consilia pe unii republicanĭ francesĭ, sĕ nu vadă în enormulŭ Saussier nicĭ unŭ Cassius. Chiarŭ de va fi fostŭ odată de temutŭ, acestŭ militarŭ, demnŭ de altmintrelea, adĭ natura i a neutralisatŭ energia nervilorŭ prin strate abondente de celule adipose.

Decĭ nicĭ îngrijirĭ nefundate pentru unii, nicĭ speranţe prea mari pentru ceilalţĭ!

*

Intre candidaţii pentru preşedinţă, afară de Ferry şi Saussier, mai putemŭ numi că a figuratŭ şi preşedintele Camerii francese, valorosulŭ Floquet. Dênsulŭ e o figură simpatică şi e fórte respectatŭ de toţĭ Republicanii. Mai multe diare ilŭ şi propuseseră, arătându-lŭ ca pe celŭ mai demnŭ pentru a fi investitŭ cu toga primei Magistraturĭ a Republicei. Diarulŭ „Voltaire" ilŭ recomanda cu cuvintele lui Horatius: *justum et tenacem propositi virum.* Dér de o parte desinteresamêntulŭ sĕu, de altă parte calităţile sale eminente, ce-i permitŭ încă a fi unŭ *omŭ de acţiune,* l'au îndemnatŭ pe Floquet sĕ renunţe la înaltele onorurĭ ce i se oferau şi pe care le-ar fi şi meritatŭ.

Dér substituindu-se Sadi-Carnot lui Floquet, Republica n'a perdutŭ nimica. Ambii îşĭ vorŭ servi ţéra cu pricepere şi devotamentŭ. Libertăţile publice, ameninţate pentru momentŭ cu candidatura lui Iules Ferry, vorŭ continua neştirbite. Instituţiunile republicane vorŭ corĕspunde, prin menţinerea Constituţiunii nealterate, ideii ce şi-a făcutŭ despre ele consciinţa poporului francesŭ.

Quidam.

SCIRILE DILEI.

† Erĭ amŭ primitŭ trista scire despre mórtea fostului consiliarŭ la cancelaria aulică transilvană de odinióră **Georgiu Anghelŭ**. Elŭ a fostŭ unulŭ din mica pleiadă a acelorŭ vechĭ funcţionarĭ românĭ, carĭ s'au distinsŭ prin probitatea şi prin caracterulŭ lorŭ bunŭ românescŭ. Georgiu Anghelŭ a fostŭ alesŭ la marea adunare naţională de pe Câmpulŭ Libertăţii dela 3 15 Maiu 1848 între secretarii acestei adunărĭ. Mai târdiu ca funcţionarŭ pe câtŭ i-au permisŭ împrejurările rĕposatulŭ s'a alăturatŭ cu tótă căldura inimei la paşii întreprinşĭ pentru apĕrarea drepturilorŭ şi intereselorŭ naţionale române. Memoria lui fiă în vecĭ neuitată şi binecuvêntată!

—x—

Ni se scrie de lângă *Betleanŭ*, că unŭ incendiu era sĕ isbucnéscă în diua de 2 Decemvre a. c. la casele parochiale din comuna românéscă Piatra şi numai printr'o întêmplare cu totulŭ norocósă se putu preveni periculŭ. Casele nu erau asigurate şi la casŭ décă arŭ fi arsŭ, abia décă li-arŭ fi mai fostŭ cu putinţă puţinilorŭ locuitorĭ din Piatra sĕ edifice noué case, de vreme ce tótă activitatea le este încordată prin nisuinţa de a'şĭ termina zidirea unei biserici noué. Din aceste consideraţiunĭ autorulŭ corespondenţei de mai susŭ îndémnă pe locuitorii din Piatra sĕ imiteze pe confraţii lorŭ din Chiusa, carĭ prin contribuirĭ benevole în biserică, şi-au adunatŭ banii necesarĭ pentru asigurarea tuturorŭ edificielorŭ şcólare şi bisericescĭ. In legătură cu acestea ni-se mai comunică şi unele laude binemeritate la adresa d-lui preotŭ din Chiusa, Antoniu Precupŭ, care prin unŭ zelŭ încordatŭ a sciutŭ în scurtŭ timpŭ sĕ aducă la ordine şi bună înţelegere pre credincioşii sĕi, ba prin influenţa cuvêntului, ni se scrie, că a sciutŭ face pe unii din cei mai passionaţĭ bĕutorĭ de rachiu din parochiă sĕ se lase de acestŭ blăstĕmatŭ viţiu.

—x—

Fundaţiunea Şuluţiană a cumpĕratŭ domeniulŭ dela Ernutŭ, de pe Tĕrnave, cu 120.000 fl.

—x—

Din *Bistriţa* i se scrie lui „Pester Lloyd« cu data 5 Decemvre n.: „Contra a vr'o 131 de locuitorĭ din Dumitra s'a intentatŭ în 1885 procesŭ penalŭ, pentru că au distrusŭ totalŭ câmpurile cultivate ale mai multorŭ locuitorĭ din Rebrişora. Acum s'a ţinutŭ la tribunalulŭ de aci pertractarea finală. S'au condamnatŭ 10 dintre acusaţĭ la 10 lunĭ şi 96 la 7 lunĭ carceră, 8 la 5 lunĭ

FOILETONU.

Dicţionarŭ poporalŭ.

(Cuvinte românescĭ din jurulŭ Năsĕudului, de poporŭ grăite şi totŭ pentru poporŭ alcătuite)

adunate de dascălulŭ **Iuliu Bugnariu.**

(Urmare.)

45. *Agodŭ*=trébă, rênduială, rêndŭ, planŭ. Tu nu eştĭ bunŭ de păcurăritŭ, pentru-că, spunêndu-ţĭ cea dréptă, nu scĭ agodulŭ oilorŭ. — I-am luatŭ agodulŭ.
46. *Duluire* (ca verbŭ) = a umbla în ruptulŭ capului după ceva; orĭ a alunga pe cineva din satŭ, din sluşbă etc.
47. *Hrédă*=părĕu; vale mică
48. *Gicoiŭ*=ceva mâncare cu gustŭ de usturoiŭ d. e. Brânza asta-i tare gicóiă. (Comuna Telciu l. Năsĕudŭ).
49. *Godinŭ*=porcŭ de unŭ anŭ.
40. *Gremuşdare*=vorbire, glăsuire.
    Ceva de-i mai gremuşda
    Şi alŭ tĕu capŭ şi l'oiŭ ciunti.
51. *Hârlă*=scrófă nutrită rĕu.
52. *Habă*=morbŭ; buba rele d. e. venerie (siphilis).
53. *Hără*=bube scorţóse, ce crescŭ pe sub lâna oilorŭ. Contra hărei este fórte recomandabilă nafta (petroleulŭ).
54. *Hangău*=feciorŭ blăstĕmatŭ, fără picŭ de omenie.
55. *Hoitŭ*=carne inpuţită, trecută în putrejune.
56. *Hrăpcire* (ca verbŭ)=a sbiera în faţa cuiva.
57. *Certurĭ*= casa şi supraedificatele ţinĕtóre de ea.
58. *Jigane* pl. jigănii=animale sĕlbatice, răpitóre pr. ursulŭ, lupulŭ etc.
59. *Ierositŭ*=omŭ prăpăditŭ, beţivŭ şi tĕlharŭ.
60. *Iscodire* (ca verbŭ şi subst) =născocire, inventare, scótere la ivélă.
61. *Ingăimăcélă*=confusiune, încurcare; conturbare, disturbare, rătăcire. De aicĭ verbulŭ a se îngăimăci=a se încurca etc.
62. *Pâslă*=unŭ felŭ de bube pe capŭ ce se facŭ cu deosebire la pruncii dintre anii 1—10.
63. *Pacilă*=femeiă slăbănógă şi de statură mică, ce pare a fi numai unŭ scheletŭ pusŭ în tălpĭ.
64. *Cipăimă*=limbricŭ, cordelatŭ, panglică,
65. *Lepiştócă*=plăcintă.
66. *Aretŭ*=împrejurime, jurŭ, préjmă d. e. în aretulŭ casei.
67. *Blaşgoniă* pl. blasgonii=bacanalii, orgii, desfrênărĭ, blăstĕmăţii.
68. *Ciacanăŭ* (ciacanaucă)=omŭ carele nu scie, că mânca-va orĭ bea-va.
69. *Lefărdău* (lefărdaucă)=omŭ care grăiesce fără şirŭ, fără legătură.
70. *Mintenŭ*, mintenaşŭ, mintenaţă=îndată, pe locŭ. Acestŭ cuvêntŭ se pare a fi formatŭ din franţusesculŭ „maintenat", de unde apriatŭ se vede, că Românii năsĕudenĭ au umblatŭ şi prin ţéra Franţuzului — în timpŭ de resbelŭ — şi astfelŭ întorcêndu se érăşĭ acasă, — au adusŭ cu sine mai multe cuvinte francese, pe carĭ cu timpulŭ le-au romanisatŭ.
71. *Mniţă* pl mniţe=lâna ce se tunde pentru prima dată de pe mnei.
72. *Opţa*, opsa=vedĭ-bine; dór'aşa.
73. *Cuntire*=îndatinare; familiarisare. D'aicĭ verbulŭ a se *cunti*=a se indatina, a se familiarisa.
74. *Şiosŭ*= leiosŭ d. e. pămêntulŭ.
75. *Cercilă*=povară, greutate.
    Ia-ţĭ cercila, frate în spate.
    Şi te du-a răză pe sate!
76. *Hlupavŭ*=prostŭ, urîtŭ, porcosŭ d. e. omulŭ ĕsta mâncă fórte hlupavŭ.
77. *Vĕtuiă*, vĕtuiă=iedŭ orĭ iadă de unŭ anŭ.
78. *Hălbură*=loculŭ, unde apa e mai afundă.
79. *Fofle*=omŭ puturosŭ, leneşŭ, trândavŭ; gură-cască.
80. *Bozăire* (ca verbŭ şi subst.)=dospire, acrire, stricare, d. e. fasolea bătută.

temniţă. Ceştĭ din urmă au fostŭ şi ei cu instrumente la loculŭ unde s'a comisŭ fapta, der n'au luatŭ parte la devastare. Doi dintre acusaţĭ au muritŭ, er şése n'au apărutŭ la pertractarea finală fiindŭ bolnavĭ". — Aci observămŭ că între locuitorii din Dumitra, carĭ suntŭ sasĭ, şi între cei din Rebrişóra, carĭ suntŭ românĭ, esistă o vechiă duşmăniă. Distrugerea câmpurilorŭ Rebrişorenilorŭ din partea Dumitrenilorŭ a fostŭ unŭ actŭ de rĕsbunare.

—x—

Ministrulŭ ungurescŭ de agricultură, industriă şi comerţŭ a aprobatŭ statutele *reuniunei agricole române* a comitatului Sibiiu sub Nr. 59,262.

—x—

Duminecă în 29 Noemvre (11 Dec.) 1887 sĕ va representa de cătră tinerii comercianţĭ românĭ din locŭ, în sala Redutei din Braşovŭ, »*Unŭ tutorŭ*«, comediă în 2 acte şi 1 tablou, de Matilda Poni. Persóne: Redeanu, Dornescu, Buzduganŭ, vechiu servitorŭ a lui Redeanu, Ioniţă, puşcaşŭ pe moşia lui Redeanu, Leonora Steria de sub tutela lui Redeanu, Rariţa, jună servitóre, Dómna Renon, damă de companie, Dómna Belicĭ. Servitorĭ, ţĕranĭ şi ţĕrance. Piesa se jócă pe moşia lui Redeanu. Preţurile: Galerie şi fotoliu 1 flor. Băncĭ pe galeriă 70 cr. Locŭ de stată pe galerie 60 cr. Parterre locŭ reservatŭ 60 cr. Parterre locŭ de stată 45 cr. Parterre biletŭ de studentŭ 35 cr. Băncĭ din fundŭ nenumĕrotate 25 cr. Bilete se află de vêndare în biroulŭ de spediţiune alŭ d-lui Ioanŭ Duşoiu jun., tergulŭ straelorŭ Nr. 148 şi sera la cassă. Inceputulŭ la 7½ óre séra.

—x—

Ni se scrie din *Bicadiu*, comitatulŭ Sĕlagiului, că unŭ *mare incendiu* s'a întêmplatŭ acolo în séra ḑilei de 20 Noemvre a. c.; patru case împreună cu tóte clădirile economice au căḑutŭ jertfă acestui incendiu, nerĕmânêndŭ bieţilorŭ proprietarĭ nicĭ cina de o séră. Paguba se socotesce în 4000 fl. Cea mai grea lovitură însĕ l'a ajunsŭ pe învĕţătorulŭ gr. cat. Vasiliu Drăganŭ, omŭ muncitorŭ, care ţinea în arêndă o proprietate a contelui Iosifŭ Bethlen şi căruia i-au arsŭ tóte fructele adunate de pe câmpŭ, nefiindu-i nimicŭ asiguratŭ. Singurŭ paguba acestuia se socotesce în 2000 fl. v. a. Foculŭ a fostŭ pusŭ la bietulŭ învĕţătorŭ, de o mână rea, dreptŭ rĕsbunare. Se speră că făptuitorulŭ va fi prinsŭ şi pedepsitŭ cum se cuvine.

—x—

O fóiă rusă anunţă, că în curêndŭ va apăré în *Viena* unŭ mare *diarŭ rusŭ* cu tendinţă panslavistă, avêndŭ problema sĕ servéscă ca organŭ simţĕmintelorŭ de comunitate ce se manifestă totŭ mai putericŭ şi mai energicŭ în tóte popórele slave. Unŭ aristocratŭ rusŭ pune la disposiţiune banii necesarĭ pentru întemeiarea diarului.

—x—

Linia *Mureşŭ-Ludoşŭ-Ţăgşor-Budatelec* a căii ferate Mureşŭ-Ludoşŭ—Bistriţa s'a predatŭ comunicaţiunei la 6 Decemvre n. Staţiunile acelei liniĭ suntŭ: Mureşŭ-Ludoşŭ, Sângeru de Câmpiă-Teurenĭ, Zaulŭ de Câmpiă, Miheşulŭ de Câmpiă, Balda, Şermăşelŭ, Ţăgşorŭ-Budatelecŭ.

—x—

Camera advocaţială din *Braşovŭ* face cunoscutŭ, că advocatulŭ *Nicolau Găitanŭ* a fostŭ primitŭ în lista acestei camere.

—x—

Fóia bugetară din Cluşiu s'a năcăjitŭ focŭ pe d-lŭ *Stiftner*, şefulŭ filialei din Braşovŭ a băncii naţionale austro-ungare, »fiindŭ că e austriacŭ, póte chiar vienezŭ, care nu scie nicĭ o bóbă unguresce. Pe lângă acésta n'a primitŭ poliţe d'ale unorŭ neguţătorĭ ungurĭ. La filială nu e nicĭ unŭ funcţionarŭ ungurŭ«. „Kolozsvar" ḑice că corporaţiunile comerciale vorŭ ţine o adunare şi vorŭ cere ministrului Tisza sĕ înlăture rĕulŭ orĭ chiar pe d-lŭ Stiftner sĕ-lŭ înlăture. — Cărui „patriotŭ« i-o fi lăsândŭ gura apă după acestŭ postŭ?

—x—

Direcţiunea căilorŭ ferate ungare a şi destituitŭ 11 funcţionarĭ neungurĭ, *sub pretextŭ că nu sciu bine unguresce.* — Dovadă că numai maghiarisându-se Nemaghiarii mai potŭ avé unŭ flecŭ de slujbuliţă.

—x—

Foia cehă „Hlas Naroda« comunică, că *Cehii* din aşa numitulŭ „Rziper Canton" *facŭ propagandă pentru întroducerea liturgiei slave,* ameninţândŭ pe autorităţile bisericescĭ, că décă se vorŭ opune, ei vorŭ trece la biserica ortodoxă. Deja 200 de părinţĭ de familiă au subscrisŭ unŭ manifestŭ în acestŭ sensŭ.

Literatură. *Cărţĭ alese.* Primimŭ dela tipografia Alexi din Braşovŭ ca primulŭ numĕrŭ alŭ publicaţiunei ce şi-a propusŭ a scóte sub titlulŭ de mai susŭ: a doua ediţiune din *„Satulŭ cu comorile"* novelă localisată de Petra Petrescu, care în acéstă adoua ediţiune a fostŭ tipăriţă cu litere mai marĭ, mai cetéţe, formândŭ acum unŭ frumosŭ volumŭ în 8⁰ mare de 132 paginĭ. Cu tóte astea costă numai 20 crucerĭ esemplarulŭ. Nu ne îndoimŭ decĭ de respândirea acestei scrierĭ, care a fostŭ apreciată de întréga pressă română, ér de m. o. consistorŭ archidiecesanŭ, a fostŭ recomandată cu următórea circulară:

Nr. 2781 1 col.

„Satulŭ cu comorile" etc. Autorulŭ acestei broşure e cunoscutŭ publ. românŭ cetitorŭ şi prin alte scrierĭ parte sciinţifice, parte beletristice.

Sat. cu com. cuprinde sub formă de novelă, aplicată la împrejurările sătenului românŭ, cele mai practice principii séu învĕţăturĭ economice sanitare şi morale, dela carĭ depinde în mare parte prosperarea singuraticilorŭ, şi a societăţilorŭ, carĭ le urmeză.

„Jezus születésenek és halálának éve,« idöszámitás alapján (Anulŭ nascerii şi morţii lui Cristosŭ, pe basa calculaţiunii timpului.) Sub titlulŭ acesta a eşitŭ de sub tiparŭ în tipografia Alexi din Braşovŭ unŭ opşorŭ ungurescŭ de 69 pag., scrisŭ de d-lŭ *Radány Iozsef*, consiliarŭ ministerialŭ de finanţe în pensiune etc. Peste totŭ opşorulŭ arată a fi lucratŭ cu multă cunoscinţă de causă. In partea primă se află îndrumărĭ practice pentru calculaţiunea timpului, d. e. cum se póte determina ḑiua Pascilorŭ la creştinĭ, ḑiua Pascilorŭ la Evrei etc. In partea a doua a opşorului se află diferite notiţe interesante, care servescŭ totŭ odată de basă la partea primă a opşorului. Doritorii de a posede acestŭ opŭ, şi-lŭ potŭ procura directŭ dela autorulŭ, cu 40 cr.

Limba franceză predată Româniloru fără profesorŭ, în timpŭ de unŭ anŭ. — **Limba engleză predată Româniloru** fără profesorŭ în timpŭ de unŭ anŭ. Diare limbistice **sĕptĕmânale** pentru tóte clasele, redactate în romănesce *(cu pronunţarea figurată)* de d-nulŭ H. Lolliot, profesorŭ la liceulŭ sf. Gheorghe, în Bucurescĭ. — *Metode pentru a învéţa* **singuru** *a scrie şi a vorbi limba franceză şi cea engleză.*

Preţulŭ abonamentului: Pentru *limba franceză*: Unŭ anŭ (cursulŭ completŭ), 9 florinĭ; — şése lunĭ, 4 fl. 50 cr.; — trei lunĭ, 2 fl. 25 cr.

Pentru *limba engleză:* Unŭ anŭ (cursulŭ completŭ), 18 florinĭ; şése lunĭ, 9 fl.; — trei lunĭ, 4 fl. 50 cr.

Cererile de abonamente se adreséză: D-lui H. Lolliot, Bulevardulŭ Elisabeta, Băile Eforiei. — Bucurescĭ (România.)

Scirĭ poliţienescĭ. — Catharina Sohn. aflătóre în serviţiu la birtaşulŭ de aci Iohann Iobi, fura stăpânului ei la 24 Octomvre suma de 5 fl. şi la 2 Decemvre suma de 16 fl. Făptuitórea a fostŭ predată judecătoriei penale.

Pentru esecutarea mai energică a ordinei prescrise prin statutulŭ drumurilorŭ în comitatulŭ Braşovŭ, poliţia a dispusŭ ca de aci înainte la têrgurile de sĕptĕmână sĕ funcţioneze în secţiunile poliţienescĭ din Blumĕna şi Braşovulŭ vechiu, unde comunicaţiunea carĕlorŭ e mai mare, câte unŭ funcţionarŭ alŭ autorităţei poliţienescĭ şi pe proprietarii de carĕ, carĭ lucréză în contra prescrierilorŭ, sĕ-i pedepséscă.

Privitorŭ la scirea poliţienéscă despre covorulŭ furatŭ din biserica négră se comunică mai departe că atâtŭ covorulŭ, câtŭ şi făptuitorulŭ, care e locuitorulŭ Komsa Elek, au fostŭ găsiţĭ. Covorulŭ e de catifea roşiă şi impodobitŭ cu posomantŭ şi cu ciucurĭ de aurŭ.

Ultime scirĭ.

Parisŭ, 7 Decemvre. — Scirile private ce primimŭ din Varşovia dau în privinţa concentrărilorŭ de trupe ruseşcĭ la graniţă, explicaţiunea următóre:

Rusia scie că planulŭ pregătitŭ de Germania şi Austria unite consistă, în casŭ de rĕsboiu, în a năvăli pe neaşteptate în Polonia rusécă, şi a ocupa Varşovia, profitândŭ de cele mai marĭ înlesnirĭ de mobilisare de carĭ dispunŭ aceste douĕ puterĭ.

Pentru a compensa desavantagiulŭ ce resultă pentru ea din încetineala mobilisării sale. Rusia a hotărâtŭ sĕ sporéscă într'unŭ modŭ permanentŭ trupele sale dela graniţă. Totuşĭ, acéstă sporire nu implică nicĭ o ideiă de agresiune: Este o simplă mĕsură de procauţiune curatŭ defensivă.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

VIENA, 9 Decemvre. — *Aḑĭ s'a ţinutŭ o conferenţă militară, la care au luatŭ parte Archiducele Albrecht şi unŭ numĕrŭ de militarĭ superiorĭ.*

PESTA, 9 Decemvre. — Prinţulŭ de Reuss a esprimatŭ contelui Kalnoky mulţămita împĕratului germanŭ pentru compătimirea esprimată de cătră delegaţiunĭ din causa stării sănătăţii prinţului de corónă germanŭ.

BUCURESCĬ, 9 Decemvre. — Convenţiunea privitóre la regularea graniţelorŭ austro-ungare-române a fostŭ subsemnată erĭ.

ROMA, 9 Decemvre. — Tractatulŭ de comerţŭ cu Austro-Ungaria s'a subsemnatŭ erĭ.

PARIS, 9 Decemvre. — Goblet a primitŭ formarea cabinetului. Din acesta facŭ parte şi Ribot şi Flourens.

DIVERSE.

Frigurile muncei, numite de doftorĭ „carbaturi" séu „frigurĭ efemere", provinŭ mai alesŭ din causa eşcesului muncei şi ne atingŭ pe toţĭ carĭ muncimŭ peste mĕsură. Le cunóscemŭ, aceste frigurĭ carĭ potŭ a ţine chiarŭ până la o sĕptĕmână, prin o silă şi slăbiciune generală, prin ferbinţélă, bătae repede a pulsului, lipsă de poftă de mâncare, limba încărcată şi durerĭ în regiunile lombilicale şi la membre. Se vindecă prin odihnă, băi calde seu şi recĭ şi prin céiurĭ carĭ sĕ producă înăduşire séu chiarŭ curăţenie uşóră.

Fauna mormintelorŭ. — In şedinţa dela 14 Nov. curentŭ a Academiei de sciinţe din Parisŭ d-lŭ Brown-Séquard a presentatŭ, în numele d lui Mégnin, una din cele mai curióse colecţiunĭ de insecte ce trăescŭ pe cadavrele din morminte, succedându-se cu cea mai mare regularitate, astfelŭ că prin presenţa unora din ele se póte spune cu siguranţă timpulŭ îngropărei. („Gaz. Săt.«)

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ **Dr. Aurel Muresianu.**

---

81. *Pleonciosŭ*=mutŭ, nătărău.
82. *Morcójă*=fierulŭ ce se pune pe capetele dricului (osiei) dela carŭ — pentru ca sĕ nu se ródă de rótă.
83. *Mocrină*=locŭ apătosŭ, mocirlosŭ.
84. *Jigărîtŭ.* Aşa se numesce unŭ omŭ óre care lungŭ, subţire şi cu nisce obrajĭ ca nisce prune uscate.
85. *Ţărlău*=câne tinĕrŭ, căţĕlŭ abia de unŭ anŭ.
86. *Foiuşteţŭ*=copilŭ, pruncŭ micŭ.
87. *Sîneu* (poporulŭ pronunţă sinyeu)=unŭ cuiu de lemnŭ anume făcutŭ, ce se bagă prin belciugele lanţului, când ajunge tréba d'a lega lemne.
88. *Sfăcuire*=legare; inodare.
89. *Hrapă*=râpă, prăpaste, preţipişŭ.
90. *Ţiflescŭ*, ţiflire,=sbierare, ţipare, strigare ca din gură de şérpe.
91. *Pripaşŭ* pl. pripaşĭ=iedĭ şi mnei. — Mĭ-au arsŭ pripaşii, adecă ieḑii şi mneii (mieii).
92. *Tundră*=veşmêntŭ rĕu, haină stricată.
93. *Turjanŭ* plur. turjenĭ=tulénŭ, tuleu, firŭ de mălaiu, de pe care se culege cucuruzulŭ.
94. *Cislacŭ*=lapte acru de óie, din care décă îmbucĭ odată nolens-volens veḑĭ Clujulŭ!
95. *Ciorbŭ* plur. ciorburĭ=vasĕ de lemnŭ orĭ lutŭ d. e. óle, berbinţe etc.
96. *Cĭoplacŭ*=drumŭ, cale, cărare d. e. abia am eşitŭ aicĭ şi elŭ a şi apucatŭ *cĭoplaculŭ.*
97. *Sorbancă*=găletă mică din care mâncă pĕcurarii.
98. *Cârlanŭ*, cârlană,=mielŭ orĭ mieluşea de unŭ anŭ.
    Ţi-'oiu da oi şi cârlăniţe,
    Ce pascŭ vara prin poiniţe;
    Ţi-'oiu da oi şi cârlănaşĭ,
    Ce pascŭ vara prin buhaşĭ!
99. *Buhaiu*=berbece orĭ ţapŭ trecutŭ de doi anĭ.
    Dă-mĭ o mierţă de mălaiu,
    Că ţi-'oiu da unŭ ţapŭ buhaiu!
100. *Târţaiu*=grindină fórte măruntă.
101. *Musterĕţă*=suculŭ mestécănului.
102. *Săgnată*, zăgnétă=foculŭ ce se face în gura cuptorului, când cocŭ muierile pâne.
    Smĕulŭ iute mi-'lŭ prindea,
    Pe săgnată mi-'lŭ punea,
    Şi-'lŭ lăsa de se frigea.
    (Baladă popor.)
103. *Agâmbală*=stropşală, nevoe, bólă rea. De aicĭ verbulŭ: a agâmba, a stropşi, a apuca pe cineva nevoia.
104. *Cióblă*=lemnŭ uscatŭ, grosŭ şi bortosŭ.
105. *Sforŭ*=isvorŭ, sorginte, funte.
106. *Birgă*, bgirgă=defectŭ, scădere; morbŭ, bólă. De aicĭ adjectivulŭ »birgoşŭ«=defectŭ cu scăderĭ; apoi verbulŭ: a se birgoşi=a se bolnăvi.
107. *Tipoşire*, chipoşire (ca verbŭ şi subst.)=plăcere; priire d. e. aerulŭ nu-i tiposeşce adecă: nu-i prieşce.
108. *Mărţînă*=calŭ învĕţatŭ cu tarniţa orĭ cu hamulŭ.
109. *Diricare* (ca verbŭ şi subst.)=ridicare d. e. unŭ griţarŭ de iţĭ lipsesce iţĭ dirică croşna'n şele.
110. *Croşnă*=bolfă, înflătură.
111. *Oblicire*=sciricire, ajungere de a cunosce ceva.
112. *Acarcum*=orĭ cum.
113. *Cĭorbuire*=invechire; stricare d. e. vremea tóte cĭorbuesce.
114. *Snahă*=natură, fire; apucătură înăscută, datină.
115. *Cacovală*=comedie, posnă, blăstămăţie.
116. *Sărsamŭ* plur. sărsamurĭ=unelte, rechisite de lucratŭ d. e. sfiederulŭ, aculŭ, sĕrurca etc.
117. *Ocoşŭ*, ocâşŭ (ung.)=inţeleptŭ, invĕţatŭ; isteţŭ, sfătosŭ, pedante.
118. *Cisîgŭ* plur. cisigurĭ. Veḑĭ „sărsamŭ!«.
119. *Hălăduire* (ca verbŭ şi subst.)=a scăpa din ceva nĕcazŭ, a scăpa de unŭ lucru.
120. *Heliŭ* plur. heliurĭ. Veḑĭ „certurĭ!«.
121. *Pandosîtŭ*=omŭ prăpăditŭ, mişelŭ, vaieratŭ. De aicĭ verbulŭ „a se pandosi«= a se prăpădi, a se duce în lume.

(Va urma)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 7 Decemvre st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	98.35
Rentă de hârtiă 5%	84.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149 75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	95 10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	— —
Bonurĭ rurale ungare	104 25
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 25
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 25
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 25
Bonurĭ rurale transilvane	104 65
Bonurĭ croato-slavone	104 75
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	124 50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123.—
Renta de hârtiă austriacă	79.90
Renta de arg. austr.	81 80
Renta de aurŭ austr.	110 50
Losurile din 1860	134 20
Acţiunile băncei austro-ungare	875 —
Act. băncei de creditŭ ung.	281.25
Act. băncei de creditŭ austr.	275.50
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.94
Napoleon-d'orĭ	10.—
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.70
Londra 10 Livres sterlinge	126 89

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficiala dela 19 Noemvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	93½	9.½
Renta rom. amort. (5%)	96—	97—
» convert. (6%)	91—	92—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	105—	106—
» „ „ (5%)	91¾	92¼
» » urban (7%)	103—	104—
» » » (6%)	96—	97—
» » » (5%)	87½	88½
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
» » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14.¼	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.03	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 8 Decemvre st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.55	Vênd.	8.57
Argint românesc	»	8.50	»	8.52
Napoleon-d'orĭ	»	9.96	»	9.98
Lire turcescĭ	»	11.27	»	11.30
Imperialĭ	»	10.26	»	10.29
Galbenĭ	»	5 87	»	5.90
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	110.—	»	111.½
Escontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-niĭ abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS."*

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.